Lietas arhīva Nr. C-05481-23/97
ECLI:LV:RPT:2023:0418.C77960722.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023.gada 18.aprīlī

Rīgas pilsētas tiesa: tiesnese Ilona Zelmene izskatīja rakstveida procesā maksātnespējīgās AS „PNB banka" vienkāršotas procedūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Maksātnespējīgā AS "PNB Banka", pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 60.pantu, Civillikuma 1401., 1425., 1469., 1472., 1512., 1548., 1587., 1588., 1590., 1716., 1717., 1720., 1753., 1754., 1756., 1757., 1759., 1764., 1765., 1934. un 1943.pantu, vērusies tiesā ar vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/, lūdzot piedzīt no atbildētāja parādu 122,42 *euro*, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 36,73 *euro* un noteikt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus.

[2] Prasībā norādīts, ka 2014.gada 28.janvārī puses noslēdza līgumu Nr.7250108069, par norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu un saskaņā ar līguma noteikumiem, prasītāja 2014.gada 28.janvārī izsniedza atbildētājam VISA Electron norēķinu karti un atvēra atbildētājam norēķinu kontu Nr./konta numurs/.

[2.1] Norēķinu karšu noteikumu 2.2.punkts nosaka, ka līgums tiek uzskatīts par noslēgtu un spēkā stājušos ar kartes izsniegšanu un kartes konta atvēršanu.

Saskaņā ar norēķinu konta noteikumu 3.1.punktu, prasītāja atvēra atbildētājai norēķinu kontu, pamatojoties uz noslēgto līgumu. Minēto noteikumu 3.3.punkts noteic, ka par norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu, kā arī par citiem ar norēķinu konta atvēršanu, apkalpošanu un slēgšanu saistītiem pakalpojumiem un norēķinu kontā veiktajām operācijām/darījumiem banka klientam piemēro komisijas maksu, kas noteikta tarifos.

Norēķinu karšu noteikumu 7.1.punkts noteic, ka prasītāja, pamatojoties uz līgumu, piešķir atbildētājai atļauto kredītu, kas tiek uzskaitīts kartes kontā. Minēto noteikumu 7.3.punkts noteic, ka par atļautā kredīta lietošanu klients maksā prasītājai līgumā un tarifos norādītos procentus. Par kartes kredīta lietošanu, pārsniedzot atļautā kredīta summu, atbildētājs maksā līgumā un tarifos norādītu līgumsodu par neatļautā kredīta lietošanu.

[2.2] Vispārējo darījumu noteikumu 1.41.punktā noteikts, ka tarifi ir sistematizēts pakalpojumu komisijas maksu un citu maksājumu apkopojums, saskaņā ar kuru prasītāja ietur komisijas maksas un citus ar pakalpojumiem saistītus maksājumus, aprēķina, izmaksā vai ietur procentus. Tarifi ir neatņemama vispārējo darījumu noteikumu, pakalpojumu noteikumu un pakalpojumu līguma sastāvdaļa.

Norēķinu karšu noteikumu 4.3.punkts paredz, ka komisijas maksu par kartes lietošanu un izsniegšanu atbildētājs maksā prasītājai saskaņā ar tarifiem.

Atbilstoši prasītājas pakalpojumu tarifiem atbildētājam ir piemērota komisijas maksa 1 *euro* mēnesī par neaktīvo konta apkalpošanu 2018.gada februāra, marta, aprīļa, maija, jūnija, jūlija, augusta, septembra, oktobra, novembra, decembra, 2019.gada janvāra, februāra, marta un aprīļa mēnešos. Atbilstoši norēķinu konta tarifiem, atbildētājam ir piemērotas komisijas maksas 5 *euro* apmērā 2019.gada maija, jūnija un jūlija mēnešos, taču, tā kā prasītājas darbība 2019.gada 15.augustā tika apturēta, par 2019.gada augusta mēnesi atbildētājam tika piemērots komisijas maksājums par pusi no mēneša 2,42 *euro* apmērā. Kopā par neaktīvo konta apkalpošanu atbildētājam piemērota komisija 32,42 *euro* apmērā.

Prasītājas citu pakalpojumu tarifi nosaka, ka par tiesu izpildītāja rīkojumu pieņemšanu izpildei atbildētājai tiek piemērota komisija 10 *euro* apmērā. Šie paši tarifi nosaka, ka par atbildes sniegšanu un tiesu izpildītāja pieprasījumu atbildētājam tiek piemērota komisija 20 *euro* apmērā, tādēļ, par zvērināta tiesu izpildītāja rīkojumu pieņemšanu izpildei un atbildes sniegšanu uz zvērināta tiesu izpildītāja rīkojumiem 2016.gada 11.februārī, 28.oktobrī, 2018.gada 18.janvārī, 28.augustā un 17.septembrī, un atbildes sniegšanu uz zvērināta tiesu izpildītāja rīkojumiem 2018.gada 28.augustā un 17.septembrī atbildētājam tika piemērotas komisijas maksas, kopā 90 *euro* apmērā.

[2.3] Atbildētājs pēdējo maksājumu prasītājai ir veicis 2015.gada 14.oktobrī.

[3] 2022.gada 6.oktobrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta pirmo daļu atbildētājam uz viņa deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojuma sniegšanai līdz 2022.gada 7.novembrim.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par tiesā celto prasību nav sniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt prasību rakstveida procesā, jo puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

[4] 2022.gada 9.novembrī pusēm nosūtīti paziņojumi, kuros paziņots, ka saīsinātais spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2023.gada 18.aprīlī.

Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti puses nav iesniegušas lūgumus, papildinājumus, iebildumus vai noraidījumu tiesnesei.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, novērtējusi prasības pieteikumu kopsakarā ar lietas materiālos esošiem rakstveida pierādījumiem, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 194. panta pirmās daļas 3. punkts noteic, ka tiesa sastāda saīsināto spriedumu vienkāršotās procedūras lietās, savukārt minētā likuma 250.^{25} panta (2^{1}) daļa paredz, ka tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2.^{3} daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Ievērojot minēto, tiesa pēc savas iniciatīvas sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

[6] No lietas materiāliem izriet, ka 2014.gada 28.janvārī starp AS "Norvik banka" (pēc nosaukuma maiņas AS "PNB banka") un atbildētāju tika noslēgts līgums Nr.7250108069, par norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu un saskaņā ar līguma noteikumiem, prasītāja 2014.gada 28.janvārī izsniedza atbildētājam VISA Electron norēķinu karti un atvēra atbildētājam norēķinu kontu Nr./konta numurs/.

Noslēgtajā līgumā atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar bankas pakalpojumu tarifiem un bankas vispārējiem darījumu noteikumiem, to saturs klientam ir saprotams un klients apņemas tos ievērot un pildīt un atzīst sev par saistošiem.

[6.1] Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar bankas 2017.gada 16.oktobra noteikto tarifu komisijas maksa par neaktīvo konta apkalpošanu sastāda 1 *euro* mēnesī, savukārt sākot no 2019.gada maija tās apmērs noteikts 5 *euro* mēnesī.

Ievērojot atbildētāja pielīgtās saistības nodibināto līgumisko attiecību ietvaros ievērot bankas cenrādi, kas atbilstoši bankas noteikumiem paredz samaksu, ja 12 mēnešu periodā klienta kontā nav veiktas transakcijas, tiesa atzīst, ka bankas prasība par komisijas maksas 32,42 *euro* apmērā piedziņu par neaktīvā konta apkalpošanu, kas aprēķināta par laika periodu no 2018.gada februāra līdz 2019.gada 21.augustam, ir pamatota un apmierināma.

[7] Tiesa atzīst, ka prasība daļā par komisijas maksas piedziņu 90 *euro* apmērā par tiesu izpildītāja rīkojumu pieņemšanu izpildei un atbildes sniegšanu ir noraidāma sekojošu motīvu dēļ.

Judikatūrā – Augstākās tiesas 2018.gada 26.janvāra spriedumā Nr.SKC-40/2018 norādīts, ka, izšķirot strīdu sakarā ar pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgto līgumu, tiesa izvērtē šā līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus (sk. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmito daļu). Patērētāju tiesību aizsardzības likums noteic tiesai imperatīvu pienākumu *ex officio* izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa, turklāt neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus.

[7.1] Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 1.punkts nosaka, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas ir pretrunā ar šā likuma 5.pantu, kas savukārt nosaka, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām (5.panta otrās daļas 5.punkts).

Tādejādi par netaisnīgiem līguma noteikumiem Patērētāju tiesību aizsardzības likums atzīst līguma noteikumus, kurus, pirmkārt, līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas un, otrkārt, līguma noteikumi patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

[7.2] Saskaņā ar izvirzīto prasījumu, kas pamatots ar lietā pievienoto bankas cenrādi, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja komisijas maksu 90 *euro* apmērā par to, ka AS "PNB banka" ir pieņēmusi piecus zvērinātu tiesu izpildītāju rīkojumus bankai veikt ieturējumus no atbildētāja naudas līdzekļiem. Tāpat banka lūdz piedzīt no atbildētāja komisijas maksu par to, ka banka ir sniegusi atbildes diviem zvērinātiem tiesu izpildītājiem uz tiesu izpildītāju bankai adresētiem rīkojumiem.

[7.3] Kredītiestāžu likuma 66.panta trešā daļa noteic, ka piedziņu uz fizisko personu naudas līdzekļiem, kas atrodas kredītiestādē, vērš, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta vai tiesu izpildītāja rīkojumu šā likuma $66.^{2}$ pantā noteiktajā kārtībā, kā arī uz pašvaldības domes ieceltas amatpersonas vai izveidotas iestādes rīkojumu par naudas līdzekļu pārskaitīšanu. Piedziņu uz fizisko personu citām vērtībām (mantu), kas atrodas kredītiestādēs, var vērst, pamatojoties uz tiesu izpildītāja rīkojumu vai nodokļu administrācijas lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu.

Atbilstoši Kredītiestāžu likuma $66.^{1}$ pantam Valsts ieņēmumu dienests un tiesu izpildītājs paziņo kredītiestādei šā likuma $66.^{2}$ pantā noteiktajā kārtībā obligāti izpildāmus rīkojumus, savukārt saskaņā ar minētā likuma $66.^{2}$ pantu kredītiestādei ir pienākums šā likuma $66.^{1}$ pantā noteikto rīkojumu pieņemt izpildei, izpildīt to šajā pantā noteiktajā kārtībā un termiņā un sniegt rīkojuma devējam paziņojumu par izpildi, ievērojot šā panta otrajā un ceturtajā daļā noteikto.

No minētajām Kredītiestāžu likuma normām redzams, ka prasītāja kā kredītiestāde nav tiesīga atteikt pieņemt zvērinātu tiesu izpildītāju un Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumus un bankas pienākums ir informēt tiesu izpildītāju vai Valsts ieņēmumu dienestu par rīkojuma izpildi.

Izejot no minētā, pušu līgumā ierakstītā līgumiskā saistība, ka atbildētājs ir iepazinies ar bankas pakalpojuma tarifiem, piekrīt tiem un atzīst tos par saistošiem, tiesas vērtējumā daļā, kas attiecas uz atbildētāja pienākumu veikt samaksu par trešo personu bankai adresētu rīkojumu pieņemšanu un izpildi, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 5.punkta izpratnē atbildētāju kā patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, jo atbildētājam ir jāveic samaksa nevis par viņam sniegtu pakalpojumu, bet par trešo personu rīkojumiem bankai, kurus kredītiestādei ir pienākums izpildīt uz likuma pamata.

Apstāklis, ka pušu līgumā atbildētājs ir apliecinājis, ka ir iepazinies ar bankas pakalpojumu tarifiem, piekrīt tiem un ir atzīst sev par saistošiem, nav apstiprinājums tam, ka noslēgtā līgumiskā saistība ir savstarpēji apspriesta, jo no lietā iesniegtā līguma redzams, ka tas ir sastādīts uz tipveida līguma pamata, savukārt kredītiestādes cenrādis, kā tas ir izriet no līguma un lietā iesniegto cenrāža izdrukas, ir nevis pušu savstarpēji pielīgtas pakalpojuma izmaksas, bet bankas interneta mājas lapā norādītās pakalpojumu izmaksas visiem bankas klientiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta piektā daļa definē, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.

Augstāk minētajiem secinājumiem pievienojusies arī Rīgas apgabaltiesa 2022.gada 5.septembra lēmumā civillietā Nr.C68539221, atsakoties ierosināt apelācijas tiesvedību.

[7.4] Vadoties no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma un minēto argumentu kopuma, tiesa izskatāmajā lietā atzīst, ka līguma noteikumu daļā, kas paredz atbildētāja pienākumu maksāt komisijas maksu par tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšanu un atbildes sniegšanu, līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, līgumu noteikumi atbildētāju kā patērētāju nostāda neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām, kas attiecīgi ir pamatu pieteiktā prasījuma par komisijas maksas 90 *euro* apmērā piedziņu noraidīšanai, jo Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un ievērojot 2021.gada 15.decembra Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces lēmumu, prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās summas.

[9] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja ar lietas vešanu saistītos izdevumus par zvērināta advokāta Lindas Zaušas sniegto juridisko palīdzību 36,73 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesāšanās izdevumu ir tiesas izdevumi, drošības nauda un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas 1.punktu ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību.

Lietas materiālos atrodas zvērinātas advokātes Lindas Zaušas 2022.gada 30.septembrī izrakstīts orderis Nr.ZV ADV LZ 451/2022T par juridiskās palīdzības sniegšanu prasītājai, 2021.gada 15.oktobra pilnvara Nr.23, 2022.gada 1.jūlija rēķins ZvAdvLZ Nr.39 un rēķina pielikums 36,73 *euro* apmērā, kas tika izrakstīts prasītājai par juridiskās palīdzības sniegšanu pret atbildētāju.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi [..]. Atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro* atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu, ja prasība

ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Pamatojoties uz minēto, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta sniegto palīdzību 9,73 *euro*.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.panta pirmo daļu, 42.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2022.gada 11.janvāra noteikumu Nr.20 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5., 14., 15. un 22.punktu no atbildētāja par labu valstij ir piedzenama valsts nodeva, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu sastāda 70 *euro* un papildus tam faktiskie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 9 *euro*.

[11] Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmo daļu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 189.-193., 195., 250.[25], 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgai AS „PNB banka", reģistrācijas Nr.40003072918, komisijas maksu par konta apkalpošanu 32,42 *euro* un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 9,73 *euro*, kopā 42,15 *euro* (četrdesmit divi *euro* un 15 centi), nosakot, ka piedzītie naudas līdzekļi iemaksājami maksātnespējīgās AS "PNB banka", reģistrācijas numurs 40003072918, kontā Nr.LV26BLIB1001005254001, AS "Baltic International Bank".

Noteikt maksātnespējīgai AS „PNB banka" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no piedzītās summas, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noraidīt prasību daļā par komisijas maksas par tiesu izpildītāja rīkojuma pieņemšanu izpildei 90 *euro* apmērā piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 70 *euro* (septiņdesmit *euro*), kas iemaksājama valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmējs: Valsts kase, BIC kods TRELLV22. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas tiesas kancelejā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā vai nosūtams uz tiesas elektroniskā pasta adresi rigas.pilseta@tiesas.lv, lai netiktu uzsākta piespiedu izpilde.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9 *euro* (deviņi *euro*), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas tiesas kancelejā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā vai nosūtams uz tiesas elektroniskā pasta adresi rigas.pilseta@tiesas.lv, lai netiktu uzsākta piespiedu izpilde.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums pieejams tiešsaistes sistēmā 2023.gada 18.aprīlī. Datums, kad spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

Tiesnese Ilona Zelmene

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.